

FINANȚAREA CAMPANIEI ELECTORALE LA ALEGERILE LOCALE DIN 2020

Raport de monitorizare nr. 1

Septembrie 2020

Context.....	3
Sursele și limitele finanțării.....	3
Utilizarea resurselor publice	5
Neclarități legislative.....	7
Transparența finanțării campaniei electorale.....	8
Perioada de precampanie electorală.....	10
Contribuțiile candidaților – statistici.....	13

Policy brief EFOR #91, septembrie 2020

Autor:

Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum
Asistență colectare date Facebook – Alexandru Arușilor

CEELI INSTITUTE
PRAGUE
ADVANCING THE RULE OF LAW

Report realizat în cadrul unui proiect finanțat de Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs (INL), implementat de Expert Forum în parteneriat cu CEELI Institute și International Foundation for Electoral Systems (IFES).

Raportul are scopul de a trasa câteva concluzii legate de finanțarea campaniilor electorale, pe baza analizei legislației electorale și privind finanțarea politică, din analiza datelor publicate de AEP și din discuții cu reprezentanți ai partidelor politice. Expert Forum nu a folosit observatori în teren pentru această analiză. Un raport final va fi publicat după data alegerilor și publicarea informațiilor prevăzute de lege de către partidele politice.

Context

Modul de desfășurare a campaniei electorale este reglementat prin Legea 115/2015, iar finanțarea acesteia prin Legea 334/2006, respectiv prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice. De asemenea, regulile privind campania electorală sunt explicate și prin Ghidul publicat de către Autoritatea Electorală Permanentă¹, aprobat prin Hotărârea nr 4/2020. AEP a publicat și o serie de răspunsuri la întrebări frecvente primite de la competitorii electorali².

Campania electorală pentru alegerile locale din 2020 a început pe 28 august și se va termina pe 26 septembrie, ora 7 dimineața. Perioada dintre începerea perioadei electorale și începerea campaniei propriu-zise nu este reglementată în mod particular și nu se aplică reguli precum cele din campania electorală. Pentru precampanie se aplică reglementările privind finanțarea partidelor politice.

Partidele politice sau persoanele care urmasă depună candidaturi au putut folosi orice mijloc de comunicare și promovare, incluzând bannere, panouri, flyere și altele. De asemenea, în timpul perioadei de strângere de semnături pentru depunerea candidaturilor, au putut fi folosite corturi amplasate pe spațiul public, în urma unei cereri adresate autorității locale.

O particularitate a alegerilor locale din 2020 este că perioada de campanie electorală se va suprapune cu cea de strângere de semnături de susținere pentru alegerile parlamentare. În acest sens, considerăm că există riscul ca fondurile utilizate pentru promovarea candidaților pentru alegerile parlamentare să fie folosite în același timp și pentru partidele politice care participă la alegerile locale, fără a se putea trasa o diferență foarte clară între fondurile folosite pentru fiecare tip de campanie.

Sursele și limitele finanțării

Finanțarea campaniei electorale se poate face de către candidați, cât și de către partidele politice. Candidații pot finanța campania din venituri proprii, împrumuturi de la persoane fizice sau contractate cu instituții de credit și donații. Donațiile peste 10 salarii minime se fac prin cont bancar (22.300 de lei), iar cele care au o valoare mai mare de 25.000 lei se încheie prin înscris autentic notarial.

Partidele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot contribui cu sume de bani la campania electorală proprie până la concurența limitelor totale prevăzute în lege (*vezi și anexa 1*), iar fondurile pot proveni din cotizații ale membrilor de partid; donații, legate și alte liberalități; venituri provenite din activități proprii; subvenții de la bugetul de stat; împrumuturi în bani de la

¹ [Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 4/2020 privind aprobarea Ghidului finanțării campaniei electorale la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale din data de 27 septembrie 2020](#)

² <https://www.roaep.ro/prezentare/wp-content/uploads/2020/08/%C3%8Entreb%C4%83ri-%C8%99i-r%C4%83spunsuri-finan%C8%9Bare-19-aug-2020.pdf>

persoane fizice și juridice. Suplimentar, partidul politic, alianța politică sau organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale poate contribui la campania electorală proprie cu până la 50 de salarii de bază minime brute pe țară pentru fiecare listă de candidați la consiliul județean și Consiliul General al Municipiului București (115.000 lei pentru fiecare listă).

Până la data de 4 septembrie, competitorii electorali au declarat următoarele contribuții:

Partide politice/alianțe/minorități	45,361,456.98 lei
Candidați independenți	1,462,082.47 lei
Total contribuții electorale	46,823,539.45 lei

De asemenea, suma de 2.8 milioane reprezintă transferuri în conturile centrale ale partidelor, realizate de ALDE (76%) și USR (24%).

Comparativ, în anul 2016, cuantumul cheltuielilor înregistrate a fost de 54 de milioane de lei³. A fost solicitată spre rambursare suma de 50 de milioane de lei și a fost rambursată de către AEP suma de 46 milioane de lei. Cu toate acestea, având în vedere că numărul de partide politice s-a mărit semnificativ față de anul 2016, când erau înregistrate 56 de partide politice și 13 organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, iar salariul minim pe economie a crescut⁴, se estimează că veniturile și cheltuielile partidelor politice la alegerile locale din 2020 se vor mări semnificativ.

Legea stabilește care sunt limitele pentru fiecare tip de cheltuială admisă. Pentru materialele online limita este de 30% din totalul cheltuielilor, iar pentru materialele tipărite este de 50%. Aceste cifre par a nu fi în beneficiul competitorilor electorali și a alegătorilor, iar mai mulți interlocutori au confirmat că ar fi fost util să fie permise procente mai mari pentru cheltuielile online.

Contribuțiile nu pot fi folosite fără a fi declarate de către mandatarul financiar al partidului sau candidatului independent către Autoritatea Electorală Permanentă. Atât transferurile de sume de bani provenite din fonduri obținute din sursele de finanțare a unui partid politic în contul sau subcontul bancar pentru campania electorală deschis la nivel central, cât și în cazul transferurilor făcute de către un candidat, trebuie declarate la AEP, cu declararea sursei contribuțiilor. În cel mult 3 zile lucrătoare de la data angajării cheltuielii de către competitor, mandatarul financiar coordonator aduce la cunoștința AEP valoarea și destinația.

Până la data de 3 septembrie au fost emise coduri unice de identificare pentru 1248 de candidați independenți (din 1369 ale căror candidaturi au rămas definitive), dintr-un total de 2204 mandatarii înregistrați⁵. Din discuțiile cu interlocutorii EFOR, identificarea unor mandatarii financiari poate fi dificilă pentru candidații independenți, dar și pentru partidele politice.

Candidații trebuie să proceseze veniturile și cheltuielile pentru campanie prin conturi bancare, declarate la AEP. Conform unor interlocutori, precum și informațiilor obținute consultând lucrările soluționate de

³ A se vedea [Raportul](#) privind activitatea desfășurată de către Departamentul de control al finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale în anul 2019

⁴ În 2016 valoarea salariului mediu era de 1200 de lei, iar în ianuarie 2020 a fost de 2230 de lei.

⁵ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/09/04.09%20PUBLICARE%20MANDATARI%20FINANCIARI%20LOCALE%202020.pdf>

către BEC am constatat că a existat pentru anumiți candidați o dificultate în a deschide aceste conturi bancare, argumentând printre altele prin lipsa de înțelegere a unor bănci cu privire la regulile pentru acest tipuri de conturi.

Legislația electorală a fost modificată cu scurt timp înaintea începerii campaniei electorale, contrar standardelor internaționale⁶, prin Legea 135/2020, care a stabilit că partidele politice pot folosi subvenții pentru finanțarea campaniei pentru alegerile locale. De notat este că legislația actuală era neclar formulată și permitea interpretări referitoare la posibilitatea de a utiliza subvențiile pentru alegerile locale⁷. Utilizarea subvențiilor se poate face prin utilizarea unui cont separat⁸. Acest amendament continuă o serie de modificări care au avut loc în 2019 care introduc derogări de la legislația actuală, pentru a permite partidelor politice să folosească subvenții la alegeri.

Reamintim că EFOR a sesizat în numeroase rapoarte⁹ discrepanțele create de creșterea subvențiilor și de utilizarea acestora în campaniile electorale, mai ales în contextul în care un număr mic de partide va acumula sume importante până la campaniile din 2024.

Legislația nu permite finanțarea campaniei cu contribuții din partea unor terți, contrar standardelor internaționale¹⁰. Legislația interzice finanțarea campaniei de către persoane juridice sau fizice străine și de sindicate, culte religioase, asociații ori fundații de naționalitate română sau de altă naționalitate decât cea română, precum și de către instituții sau autorități publice.

În urma analizei datelor publicate de AEP am constatat că există competitori care au raportat contribuții peste limita permisă, fiind reproduse astfel de exemple mai jos:

Judet	Partid	Candidat	Funcție	Localitate	Contribuție totală
GALATI	PSD	DOROBAT VICTOR	CONSILIUL LOCAL COMUNA BERESTI MERIA	BERESTI MERIA	6,300
IASI	PSD	CRAUS IONEL	Cons. Local, Com.Tomesti	Tomesti	5,000
TELEORMAN	PSD	RABABOC BENONE	Primar- Talpa	Talpa	4,000
BACAU	ALDE	BLAGA SICA	CONSILIER LOCAL-75 SASCUT	SASCUT	3,000
IALOMITA	PSD	VOICU FANEL	Consilier local/ 10 Com. Alexeni	Alexeni	2,500
SUCEAVA	Pro Romania	ONISORU ANDREEA MARIA	Lista candidati CL comuna 68 - Ipotești	Ipotești	2,500

⁶ Vezi Comisia de la Veneția, [Codul bunelor practici în materie electorală](#), para 65.

⁷ Art 30, modificat prin Legea 148/2019 prevede că "3) Contribuțiile formațiunilor politice pentru campania electorală pot proveni numai din fondurile obținute în condițiile art. 3.", iar art 25 (2) stabilește că nu se pot folosi subvenții pentru campania electorală

⁸ Art 13 (1) și (2) din Legea 135/2020

⁹ Vezi <https://expertforum.ro/9-reforme-pentru-alegeri-2020>. Statistici privind subvențiile pot fi consultate pe platforma <https://expertforum.ro/baza-date-finantarea-partidelor/>

¹⁰ Vezi raportul [GRECO, A treia rundă de evaluare Addendum la cel de-al doilea Raport de Conformitate privind România](#) și [Raportul ODIHR privind alegerile prezidențiale, 10 și 24 Noiembrie 2019](#)

SUCEAVA	Pro Romania	SIMINICEANU MIHAELA	Lista candidati CL comuna 73-Mitocu Dragomirnei	Mitocu Dragomirnei	2,500
SUCEAVA	Pro Romania	LEONTE IONEL	Lista candidati CL comuna 61 - Hârtop	Hartop	2,400
IALOMITA	PSD	DOLETE ANGELICA-ANA	Consilier local/ 39 Com.Jilavele	Jilavele	2,300
IALOMITA	PSD	ZAHARIA PETRICĂ	Consilier local/ 56-Comuna Sărățeni	Sarateni	2,250
IALOMITA	PSD	MARIN BIBICA	Consilier local/ 41Com. Manasia	Manasia	2,250
ARGES	CANDIDAT INDEPENDENT	GHICA DUMITRU	CONSILIER LOCAL RUCĂR	RUCaR	2,250
PRAHOVA	CANDIDAT INDEPENDENT	DINCĂ IULIAN	CONSILIER LOCAL CIRCUMSCRIPȚIA 71 PĂULEȘTI	PaULEȘTI	2250
IALOMITA	PSD	VASILE MARIN	Primar/ 8-Com. Adancata	Adancata	11,250

Utilizarea resurselor publice

Art 33 din legea 334/2006 stabilește că nu se poate finanța campania de către o autoritate publică, instituție publică, regie autonomă, companie națională, societate unde sunt acționari majoritari statul sau unități administrativ-teritoriale, ori de către societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, care desfășoară activități finanțate din fonduri publice.

EFOR a observat mai multe raportări pe pagina www.votcorect.ro, precum și în presă cu privire la materiale de promovare electorală distribuite de către primarul sectorului 1, costând într-un set de măști de protecție sanitară, însoțite de o revistă și un fluturaș cu vizibil caracter electoral. În acest context, Expert Forum a sesizat Autoritatea Electorală Permanentă pentru a stabili dacă utilizarea unor astfel de materiale poate fi considerată ca o încălcare a art. 33. AEP a transmis EFOR că potrivit prevederilor legale controlul finanțării începe la 30 de zile de la data desfășurării alegerilor și se efectuează pe baza documentelor depuse de mandatarii financiar. Mai mult,

“aplicarea sancțiunilor referitoare la nerespectarea art. 36 din Legea nr. 334/2006 se va face după finalizarea controlului finanțării campaniei și numai în baza documentelor. Astfel că, după finalizarea controlului finanțării campaniei electorale, Autoritatea Electorală Permanentă va întreprinde toate demersurile necesare în vederea constatării și sancționării oricăror abateri de la dispozițiile Legii nr. 334/2006, inclusiv cu privire la pachetele distribuite de Primăria sectorului 1.”

În același timp, Biroul Electoral de Circumscripție Sector 1¹¹ a constatat că produsele distribuite reprezintă materiale de promovare electorală, conform accepțiunii art. 36 din Legea 334/2006 și a interzis distribuirea acestora, sesizând în același timp și AEP.

¹¹ <https://www.primariasector1.ro/download/oficiul-electoral/Hota%CC%86ra%CC%82rea%20nr.%2071H.pdf>

Considerăm că aleșii locali în funcție pot folosi resursele publice aflate la dispoziție pentru a-și face reclamă electorală, beneficiind de avantaje semnificative în fața contracandidaților. Chiar dacă este dificil să delimităm ce este promovarea instituției și ce este campanie electorală mascată, utilizarea resurselor publice este mai evidentă în anumite cazuri. Avantajul candidaților în funcție se poate manifesta prin de promovarea activității instituțiilor respective într-o notă evident electorală din bani publici¹², utilizarea unor măsuri administrative contra altor candidați¹³ sau utilizarea resurselor financiare, umane sau de alt fel din instituții pentru a promova un candidat.

Conform prevederilor actuale, materialele de propagandă sunt doar cele care “se referă în mod direct la un candidat sau partid politic care participă la alegeri, clar identificat; este utilizat în perioada campaniei electorale, stabilită potrivit legilor privitoare la organizarea alegerilor; are obiectiv electoral și se adresează publicului larg; depășește limitele activității jurnalistice de informare a publicului.” Cu alte cuvinte, candidații care dețin funcții publice pot folosi imaginea primăriei sau consiliului județean pentru propria promovare, fără a marca niciun material ca atare, fapt sesizat și de Expert Forum în plângerea referitoare la primăria sectorului 1.

Mai multe organizații neguvernamentale au solicitat Consiliului Național al Audiovizualului¹⁴ să ia măsuri pentru a stopa practica unor administrații din țară care se promovează prin mijloace media, fapt care poate fi catalogat ca o campanie electorală mascată, finanțată din bani publici.

Deciziile legate de abuzul de resurse publice trebuie luate în timp util, iar aplicarea unor sancțiuni conform legii 334/2006 nu este suficientă, în sensul în care campania este consumată, iar acești competitori au un avantaj vizibil în fața celorlalți.

Neclarități legislative

Alegerile locale au evidențiat o serie de limitări ale legislației, care pot provoca dificultăți competitorilor electorali, cât și instituțiilor cu rol de control, dar pot afecta și transparența procesului.

Cu privire la limitele pentru donații, Hotărârea 10/2020 stabilește că donațiile care vor fi folosite de către candidați drept contribuții pentru campania electorală trebuie să respecte plafoanele stabilite de lege pentru donațiile către partidele politice. Această formulare este ambiguă, întrucât nu se înțelege dacă limitele sunt aceleași și pentru finanțarea partidelor și pentru campania electorală sau dacă sunt limitele maxime în ani electorali. Autoritatea Electorală Permanentă a propus într-un proiect de lege modificarea acestei sintagme, stabilind că „ Valoarea maximă a donațiilor prevăzută de alin. (2) nu cuprinde contribuțiile pentru campaniile electorale prevăzute de art. 28 alin. (11) lit. b)-d).”

Art 79 (4) din Legea 334/2006 prevede că fiecare competitor poate folosi un singur afiș pe un panou de promovare electorală. Cu toate acestea, având în vedere că un partid poate avea candidați pentru mai multe poziții, numeroși competitori și birouri electorale de circumscripție au ridicat întrebări, inclusiv la

¹² <https://www.libertatea.ro/stiri/campanie-electorala-gabriela-firea-spoturi-televiziune-aep-3117107>

¹³ <https://www.libertatea.ro/stiri/inregistrari-george-scripcaru-brasov-spoturi-contracandidati-3095581>; <https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/bataie-electorala-la-corturi-primarul-chirica-acuzat-ca-triseaza-si-ca-isi-saboteaza-concurentii--260979.html>;

¹⁴ <https://expertforum.ro/scrisoare-cna-locale-2020>

adresa Biroului Electoral Central cu privire la utilizarea acestor afișe. BEC a comunicat că articolul respectiv nu necesită interpretare¹⁵. Unele birouri electorale au decis că poate fi afișat un singur afiș¹⁶.

Considerăm că acest articol ar fi necesitat o interpretare din partea Biroului Electoral Central, pentru a se asigura aplicarea uniformă a articolului. În același timp, considerăm că reglementarea poate afecta vizibilitatea candidaților în campania electorală și în același timp generează un număr mare de plângeri prin care se solicită îndepărtarea unor afișe de pe aceste panouri.

Partidele politice pot folosi conform art 36 materiale de propagandă electorală online, care trebuie marcate cu numele competitorului și codul unic al mandatarului financiar. Fără a asigura o monitorizare exhaustivă, din cauza numărului mare de candidați, EFOR a observat un număr semnificativ de materiale de propagandă electorală, de la mai multe partide și candidați independenți, după data de 28 august, care nu aveau niciun fel de marcaj. Chiar dacă partidele politice trebuie să transmită către AEP o declarație privind numărul de materiale de propagandă electorală produse și utilizate, defalcat pe categorii, este dificil de observat măsura în care competitorii electorali raportează în mod corect fondurile cheltuite pentru promovarea online. De asemenea, considerăm că reclama online rămâne un domeniu care nu este suficient reglementat și care nu poate fi verificat de către autoritățile de control având în vedere numărul mare de competitori electorali și capacitatea limitată a instituțiilor.

Competitorii electorali s-au lovit și de alte dificultăți printre enumerăm neclaritățile legate de producția materialelor audio-video, având în vedere că difuzarea acestora este gratuită, conform Legii 115/2015 sau lipsa unui cadru clar privind acceptarea de donații on-line. Una dintre problemele identificate legate de donațiile online este înregistrarea în contabilitate și raportarea către AEP, având în vedere că orice plată realizată cu cadrul implică un comision, ceea ce creează discrepanțe între suma donată și cea înregistrată. Legea 334/2006 nu include reglementări specifice legate de donațiile online.

Pentru a crește capacitatea competitorilor electorali de a primi donații ar putea fi luate în considerare reglementări dedicate donațiilor online.

Transparența finanțării campaniei electorale

Autoritatea Electorală Permanentă a publicat pe platforma www.finantarepartide.ro contribuțiile declarate de competitori la 28 august 2020 și pe 4 septembrie 2020¹⁷. Documentele includ informații cuprinzătoare despre contribuțiile aduse de candidați, fără a preciza în cazul donatorilor sau împrumuturilor sursa fondurilor. Dacă în cazul finanțării partidelor politice există prevederi privind publicarea numelor contributorilor în cazul donațiilor sau împrumuturilor, în cazul finanțării campaniei electorale nu se aplică astfel de reglementări.

Deși informația este publicată în format editabil, calitatea informației poate fi îmbunătățită, întrucât formatul publicării de la un competitor la altul poate să difere, sunt introduse informații diferite într-o singură coloană (funcția și circumscripția candidaturii) sau sunt introduse informații lacunare care pot face identificarea contributorului dificilă. Spre exemplu, sunt introduse date generice precum PR

¹⁵ A se vedea <http://locale2020.bec.ro/comunicate/ordinea-de-zi-a-sedintelor-biroului-electoral-central/>, secțiunea *lucrări soluționate*

¹⁶ <https://www.primariasector1.ro/download/oficiul-electoral/hotararea%2098.pdf>

¹⁷ <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2020/09/CENTRALIZARE-CONTRIBUTII-04.09.2020.xlsx>

comuna 27 Mehedinti sau Candidat PR Comuna Dambovița (a se vedea exemple mai jos). Mai mult, EFOR a identificat erori precum județe introduse greșit.

Recomandăm ca formatul datelor să fie adaptat pentru a include o singură informație pe o coloană, pentru a putea fi procesate fără eforturi semnificative de către terți.

Mehedinti	Pro Romania	BOANCA VIOREL	Candidat PR Comuna 27 Mehedinti
Mehedinti	Pro Romania	POPESCU OCTAVIAN	Candidat PR Comuna 27 Mehedinti
Mehedinti	Pro Romania	HIRSOVU CRISTIAN_SORIN	Candidat PR Comuna 27 Mehedinti
Mehedinti	Pro Romania	HORNEA CRISTINEL	Candidat PR Comuna 27 Mehedinti
Mehedinti	Pro Romania	CAPRARU CONSTANTIN-CLAUDIU	Candidat PR Comuna 27 Mehedinti
Mehedinti	Pro Romania	PUNIC DUMITRU	Candidat PR Comuna 27 Mehedinti
Mehedinti	Partidul Verde	MIJACHE MIHĂIȚĂ MARISN	PRIMAR / 1
Mehedinti	Partidul Verde	TRĂILESCU OVIDIU	PRIMAR / 2
Mehedinti	Partidul Verde	MATEI FLORINEL ALIN	PRIMAR / 5
Mehedinti	Partidul Verde	DRĂGHIA GEORGETA	PRIMAR / 55
Mehedinti	Partidul Verde	BRĂGĂU MINICĂ IONEL	PRIMAR / 47
Mehedinti	Partidul Verde	BURCU DUMITRU VICTOR	PRIMAR / 61

2921	Dambovita	Pro Romania	NEGUT CONSTANTIN	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2922	Dambovita	Pro Romania	TELEANU MARIUS DANUT	Lista candidati CL comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2923	Dambovita	Pro Romania	GRIGORASCU DOMINEL ION	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2924	Dambovita	Pro Romania	POPA GETA VALENTINA	Candidat PR oras DAMBOVITA, Nr. 16
2925	Dambovita	Pro Romania	BREAZU ION MARIUS	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2926	Dambovita	Pro Romania	TOADER ION DORU	Lista candidati CL comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2927	Dambovita	Pro Romania	BANU ANDREI ALEXANDRU	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2928	Dambovita	Pro Romania	IANCU MARIUS CIPRIAN	Candidat PR oras DAMBOVITA, Nr. 16
2929	Dambovita	Pro Romania	BANARU RAZVAN	Lista candidati CL comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2930	Dambovita	Pro Romania	BANARU RAZVAN	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2931	Dambovita	Pro Romania	CIOBANU MIHAELA	Candidat PR oras DAMBOVITA, Nr. 16
2932	Dambovita	Pro Romania	MATEESCU FLORIN	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2933	Dambovita	Pro Romania	DRAGA SAVICA	Lista candidati CL comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2934	Dambovita	Pro Romania	DUMITRESCU ANCA	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2935	Dambovita	Pro Romania	DUMITRESCU ANCA	Lista candidati CL comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2936	Dambovita	Pro Romania	BANU CARMEN	Lista candidati CL comuna DAMBOVITA, Nr. 16
2937	Dambovita	Pro Romania	STOICAN ALIN IULIAN	Candidat PR Comuna DAMBOVITA, Nr. 16

7024	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	MESZAROS VALENTIN	CONSILIER LOCAL BECL NR. 16 JUDEȚUL SATU MARE
7025	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	LAZIN SANDOR KRISZTIAN	PRIMAR BECL NR. 36, JUDEȚUL SATU MARE
7026	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	KUI ATTILA ZSOLT	CONSILIER LOCAL, BECL 1, JUDEȚUL SATU MARE
7027	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	NAGY JOSIF	PRIMAR, BECL NR. 44, JUDEȚUL SATU MARE
7028	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	EGRI NORBERT	PRIMAR, BECL NR. 30, JUDEȚUL SATU MARE
7029	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	TARKANY PETER	PRIMAR, BECL NR. 47, JUDEȚUL SATU MARE
7030	Harghita	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	ZSOLDOS FRANCISC ALEXANDRU	CONSILIER, BECL NR. 7, JUDEȚUL SATU MARE

În 15 zile de la data desfășurării alegerilor, mandatarii financiari coordonatori sunt obligați să depună rapoartele detaliate ale veniturilor și cheltuielilor electorale ale competitorilor, precum și cuantumul datoriiilor înregistrate ca urmare a campaniei, însoțite de declarațiile privind sursa contribuției.

Rapoartele se depun la AEP, care are rol de control cu privire la veniturile și cheltuielile din campanie și care rambursează competitorilor care trec pragul de 3% din numărul de voturi la nivel național sau de circumscripție cheltuielile de campanie, cu excepția subvențiilor. Legislația nu prevede publicarea unor rapoarte intermediare sau a altui fel de raport pe parcursul perioadei electorale, care să reflecte cheltuielile realizate, contrar standardelor internaționale¹⁸.

Pentru a spori transparența cheltuielilor, considerăm că partidele politice ar putea publica unul sau mai multe rapoarte intermediare privind veniturile și cheltuielile, atât pentru alegerile locale, cât și pentru alte tipuri de alegeri.

¹⁸ A se vedea [Raportul ODIHR privind alegerile prezidențiale, 10 și 24 Noiembrie 2019](#): În scopul de a spori răspunderea partidelor politice și transparența generală a procesului electoral, ar putea fi examinată oportunitatea de a solicita raportarea periodică cu privire la cheltuielile de campanie în timpul campaniei și înainte de ziua alegerilor.

Deși partidele trebuie să declare care este sursa contribuțiilor, în cazul unor donații sau împrumuturi nu este transparentă sursa reală a fondurilor. Cu alte cuvinte, nu se declară public cine a împrumutat candidatul, ci doar contribuția ca atare. Mai multe investigații jurnalistice au indicat faptul că în anumite cazuri contributorii nu pot justifica sumele respective¹⁹ sau membrii de partid nu declară conform prevederilor legale traseul acestor fonduri²⁰.

Perioada de precampanie electorală

În urma amendamentelor din anul 2015, logica finanțării s-a schimbat, în sensul în care s-a introdus politica rambursării cheltuielilor de campanie pentru candidații care obțin mai mult de 3% din voturi, în funcție de tipul de finanțare.

În același timp, campania electorală a fost redusă semnificativ prin interdicții semnificative impuse prin Legea 334/2006 privind mijloacele de propagandă pe care le pot folosi candidații. Astfel, competitorii electorali nu mai pot folosi materiale precum bannere, panouri, mașini inscripționate etc. În același timp, campania electorală s-a mutat în perioada de strângere de semnături (precampanie), fără a include și reguli clare privind transparența raportării materialelor electorale utilizate. În perioada de campanie, competitorii trebuie să marcheze materialele de promovare pe care le folosesc, dar în afara celor 30 de zile stabilite prin lege nu există niciun fel de reglementări. Acest lucru conduce la situații în care sursa de finanțare a campaniei nu poate fi identificată și nu există niciun control extern asupra finanțării acestor proceduri de promovare. În precampanie, EFOR a observat organizarea unei campanii negative contra unui partid politic, fără a fi asumată de nicio entitate și fără a purta niciun fel de semne privind producătorul sau cine a comandat campania²¹.

EFOR reiterează recomandarea de a extinde prevederilor art. 36 din L334/2006, privind marcarea materialelor de promovare, la toate materialele produse de partidele politice, indiferent dacă sunt în campanie electorală sau în afara ei.

Mai mult, partidele pot promova persoane care nici măcar nu sunt candidați, membri sau cu care nu au niciun fel de relație contractuală sau legală²². Costurile pentru aceste materiale nu sunt raportate în campania electorală, ci sunt verificate de către Autoritatea Electorală permanentă anul următor, odată cu verificările pe fond.

Expert Forum a solicitat pe 31 august partidelor politice parlamentare, care primesc subvenții publice și cărora li se aplică prevederile legii 544/2001 informații legate de sumele cheltuite pentru promovarea partidului și a persoanelor pe care partidul a susținut pentru pozițiile de primar, consilier local/județean sau președinte al consiliului județean în lunile iulie și august 2020. Singurul partid care a răspuns aceste solicitări a fost Pro România. EFOR a mai primit confirmări de primire a cererii de la USR și ALDE, fără a primi informații solicitate până în acest moment.

¹⁹ www.g4media.ro/o-handbalista-de-nationala-si-sotul-politist-au-imprumutat-partidul-pro-romania-cu-800-000-de-lei-fara-sa-poata-justifica-de-unde-au-banii.html

²⁰ <https://romania.europalibera.org/a/sponsorii-partidelor-mascati-imprumuturi-vosgianian-banii-/30187705.html>

²¹ <http://obiectivbr.ro/content/afi%C5%9Fe-cu-mesaje-anti-pnl-lipite-pe-panouri-din-br%C4%83ila>

²² A se vedea și [Raportul de monitorizare a alegerilor prezidențiale din noiembrie 2019 – FiecareVot](#)

Conform răspunsului primit de la Pro România, suma folosită din subvenții pentru promovarea partidului și a candidaților pe teritoriul României, în perioada iulie-august 2020, este de 776.612,29 lei. Această sumă a fost folosită pentru promovare outdoor/stradală (panouri) și ecrane led în următoarele județe: Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița, Brăila, Brașov, București, Buzău, Călărași, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Hunedoara, Ilfov, Maramureș, Neamț, Prahova, Sălaj, Suceava, Teleorman, Timiș și Vâlcea. Nu au fost transmise informații legate de cheltuielile din fonduri private.

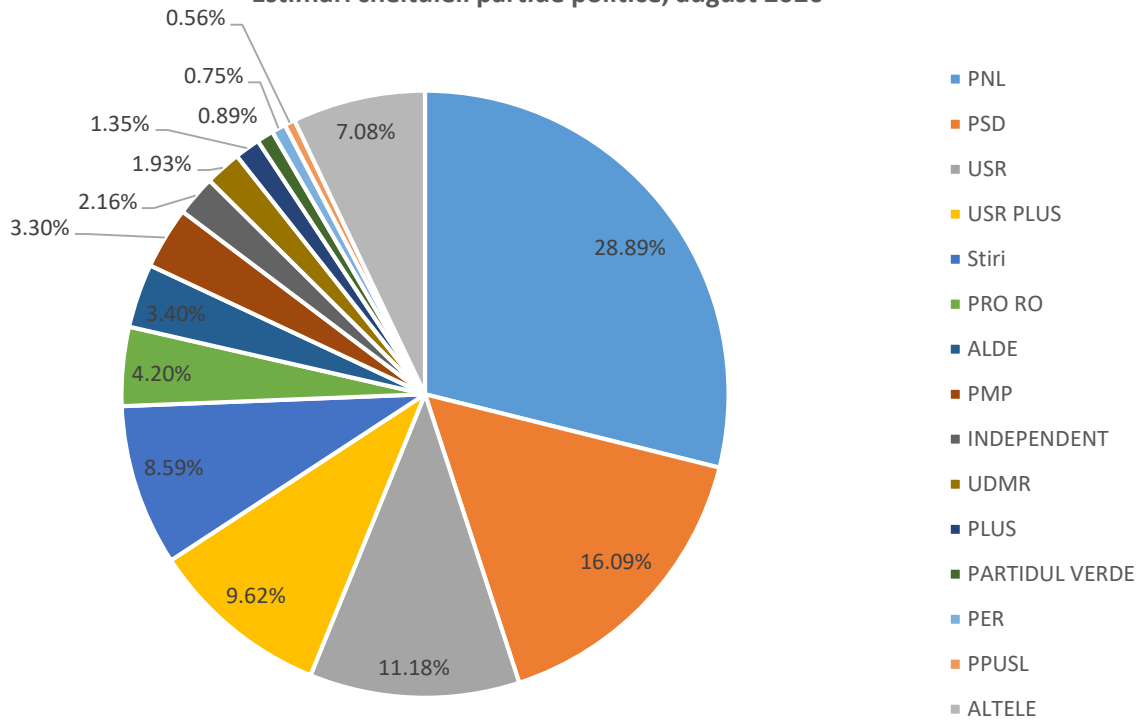
Partidele politice sau candidații independenți nu trebuie să publice niciun fel de raport cu privire la precampanie, astfel că niciun fel de date nu sunt accesibile publicului cu privire la aceste cheltuieli.

O sursă de informare orientativă este librăria de reclame Facebook²³. EFOR a studiat cheltuielile făcute prin intermediul reclamelor Facebook pentru luna august. În total au fost raportate cheltuieli de aproape 3.5 milioane RON, atât de către partidele politice, cât și de alte entități; aproape 87% din acestea pot fi atribuite unui partid sau unei persoane afiliate politic. De notat că sumele sub 100 de lei nu sunt incluse, întrucât nu cunoaștem valoarea exactă. Politica Facebook obligă utilizatorii să marcheze reclamele care au natură politică sau socială.

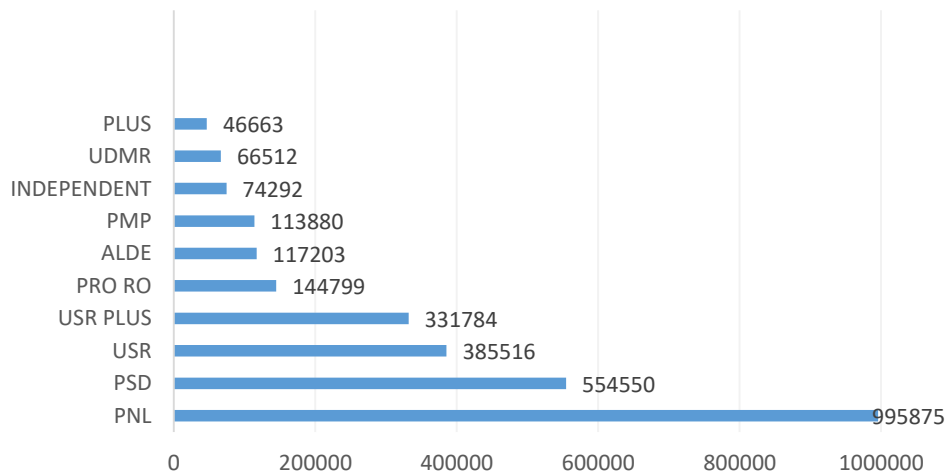
Analiza de mai jos include și o parte din persoanele care au promovat partide sau candidați și care au o apartenență politică, fără a include cu exactitate campaniile sponsorizate cu sume mai mici de 100 de lei.

²³ www.facebook.com/ads/library

Estimări cheltuieli partide politice, august 2020

Top 10 sume cheltuite de partide și persoane afiliate

Contribuțiile candidaților – statistici

EFOR a lansat o platformă care permite vizualizarea contribuțiilor candidaților la alegerile locale din 2020, care va actualizată constant. Platforma poate fi vizualizată pe www.expertforum.ro/finantari-partide

Contribuții în campania electorală

AFIȘEAZĂ: CANDIDAT INDE Funcție (toate)

Showing 1 to 24 of 24 entries (filtered from 7.150 total entries)

judet	partid	candidat	localitate	functie	venituri proprii	donatie	imprumut	total	data
SUCEAVA	Candidat independent	POPESCU PETRU VASILE	Brodina	CL	500			500	25/08/2020
SUCEAVA	Candidat independent	URSACIUC MARIUS IOAN	Gura Humorului	primar	15610			15610	26/08/2020
SUCEAVA	Candidat independent	AILENEI DIANA-LĂCRĂMIOARA	Ostra	CL	600			600	27/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	AILENEI DIANA-LĂCRĂMIOARA	OSTRA	CL	600			600	26/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	CALANCEA VASILE	VICOVU DE JOS	CL	2230			2230	26/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	CEORNEI GHEORGHE	LITENI	CL	1500			1500	26/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	COJOCARIU MARIA	DOLHASCA	primar	7000			7000	01/09/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	CORNEA ROMICĂ-DORIN	VICOVU DE SUS	primar	5000			5000	02/09/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	FRUMOSU PETRICĂ-SORIN	FaNTANELE	primar	11150			11150	01/09/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	MUCILENIȚA VASILE	FaNTANA MARE	primar	1105			1105	27/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	NISTOR CIPRIAN	VAMA	CL	100			100	12/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	NISTOR CIPRIAN	VAMA	CL	300			300	19/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	OLAREAN GHEORGHE	MARGINEA	CL	500			500	28/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	ONISIE MARIA	VADU MOLDOVEI	CL	270			270	31/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	POPESCU VASILE-PETRU	BRODINA	CL	500			500	24/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	REBEGILĂ FLORIN	MARGINEA	primar	500			500	28/08/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	ROMAN CRISTIAN-DRAGOȘ	VAMA	CL	700			700	03/09/2020
SUCEAVA	CANDIDAT INDEPENDENT	ROTARIU IOAN	FaNTANELE	primar	1850			1850	31/08/2020

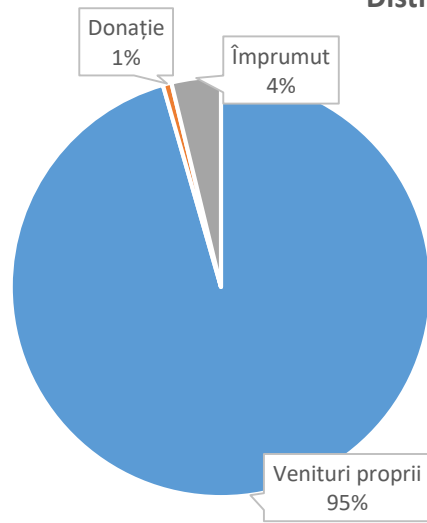
Conform datelor disponibile la 4 septembrie, publicate de AEP la aproape o săptămână de la începutul campaniei electorale, situația este cea prezentată mai jos. Menționăm că din cauza calității slabe a unora dintre datele furnizate – în special cele legate de poziția pentru care candidează și circumscripția - este posibil să existe o marjă de eroare.

Competitor	Suma	Procent	Competitor	Suma	Procent
PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL	18900623.5	40.37%	COMUNITATEA RUȘILOR LIPOVENI DIN ROMANIA	6620	0.01%
PSD	15191715.01	32.44%	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR Satu Mare	6400	0.01%
PRO ROMANIA	2958499	6.32%	PARTIDUL CIVIC MAGHIAR	6400	0.01%
PMP	2500155	5.34%	POL	5500	0.01%
ALDE	2383410.67	5.09%	PARTIDUL SOCIAL POPULAR - ROMÂN	4000	0.01%
INDEPENDENT	1462082.47	3.12%	UNIUNEA UCRAINIENILOR DIN ROMÂNIA	2800	0.01%
USR	1227698.4	2.62%	NOUA DREAPTĂ	2500	0.01%
UDMR	594420	1.27%	UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMANIA	2400	0.01%
PLUS	385606	0.82%	PARTIDUL UNIUNEA PENTRU BUCOVINA	2200	Sub 0.01%

PER	370500	0.79%	PARTIDUL RE START TIMIȘ	2000	Sub 0.01%
PPU-sl	268437	0.57%	PARTIDUL ARĂDENILOR	2000	Sub 0.01%
PARTIDUL VERDE	111830	0.24%	ALIANȚA CREȘTIN DEMOCRATĂ	1711	Sub 0.01%
PARTIDUL BRAILA NOUA	80200	0.17%	PARTIDUL RE:START ROMÂNIA	1400	Sub 0.01%
PARTIDUL IALOMITENILOR	75000	0.16%	ALTERNATIVA DREAPTA	1380	Sub 0.01%
PARTIDUL PRAHOVA IN ACTIUNE	61135.4	0.13%	PARTIDUL FORTA IDENTITATII NATIONALE	1300	Sub 0.01%
PARTIDUL NEAMUL ROMÂNESC	40950	0.09%	FORTA IDENDITATII NATIONALE	1300	Sub 0.01%
PARTIDUL OAMENILOR LIBERI	28880	0.06%	PARTIDUL REZIST TIMIȘ	700	Sub 0.01%
PARTIDUL ÎMPREUNĂ PENTRU MOLDOVA	23300	0.05%	UUR	570	Sub 0.01%
INIȚIATIVA PĂTÂRLAGELE	16200	0.03%	PARTIDUL RESTART TIMIȘ	500	Sub 0.01%
PARTIDUL PACT PENTRU GALAȚI	15640	0.03%	PARTIDUL NOUA ROMANIE	500	Sub 0.01%
DREAPTA LIBERALĂ	15200	0.03%	PARTIDUL REPUBLICAN DIN ROMÂNIA	300	Sub 0.01%
POL Brașov	13380	0.03%			
PRM	10400	0.02%			
PARTIDUL NAȚIUNEA ROMÂNĂ	10000	0.02%			
FDGR Brașov	9996	0.02%			
PNTCD	8800	0.02%			
Ro AsIT	7000	0.01%			

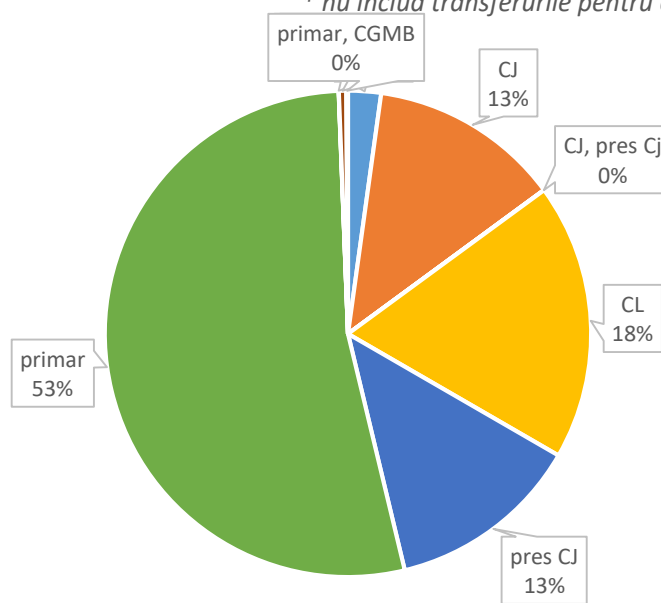
Cele mai mari sume au fost transferate pentru candidaturile la funcția de primar (51,1%) și consilier local (17,8%). Cea mai mare parte a banilor a provenit din surse proprii ale candidaților (95%), pe când 4% au provenit din împrumuturi, iar 1% din donații.

Distribuția pe surse de venit

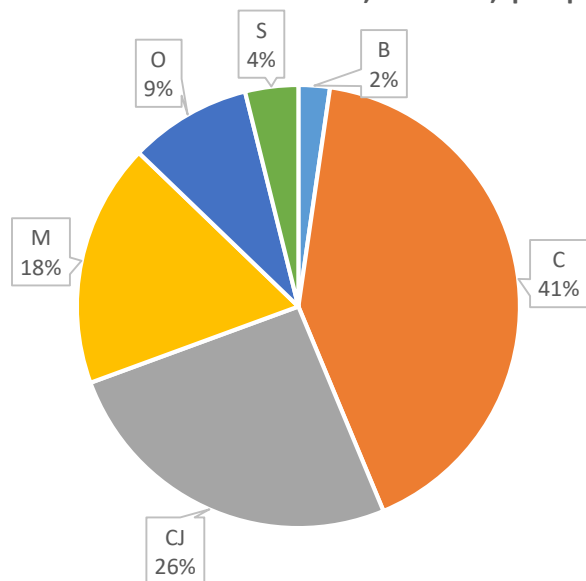

Contribuții candidați după funcția la care se candidează

** nu includ transferurile pentru conturile centrale*

Contribuții candidați pe tipuri de localități

Pentru campaniile din unele localități nu au fost încă înregistrate contribuții. De exemplu, numai în cazul a 2086 de comune – din peste 2600 de comune - a fost înregistrat cel puțin o contribuție.

Top 10 contributori din contribuții proprii (pres CJ / primari / consilii locale)

Nume cand. pres CJ	Contributia	Nume cand. primar	Contributia	Nume cand. CL	Contributia
STROE FELIX	446000	Radu Nicolae Mihai	205000	MIHALACHIOIU CRISTIAN	110000
Cj Constanta		SECTOR 2		SECTOR 3	
THUMA HUBERT PETRU STEFAN	446000	CIUCU CIPRIAN	150400	CĂPRARIU LUCIAN	80000
Cj Ilfov		Sector 6		BRAILA NOUA, BRAILA	
DUMITRESCU IULIAN	440000	PUCHEANU IONUT-FLORIN	111500	ENACHE CRISTIAN-SORIN	66900
Cj Prahova		Galati		Galati	
Moraru Daniel Constantin	350000	OANCEA NICOLAE-FLORIN	111500	DIMACHI MARIUS-SORIN	65000
Cj Constanta		DEVA		Galati	
DAVID ADRIAN-NICOLAE	350000	Ortan Florin	111500	Stanciu Catalin-Dorian-Nicolae	64000
Cj Hunedoara		Brasov		Sibiu	
MORARU VICTOR	300000	HUZAU MIHAI	111500	COTET MIHAI	60000
Cj Ialomita		Satu Mare		PITESTI	
POPESCU IULIAN-VASILE	250000	GENTEA CRISTIAN	111500	PLOSCARU NICOLETA	50000
Cj Gorj		PITESTI		CONSTANTA	

CIONCA-ARGHIR IUSTIN MARINEL	250000	Ialomitanu Gheorghe	111500	BARGAU MARIAN-AURELIAN	50000
CJ Arad		Brasov		Sector 1	
Teodorescu Horia	240000	Isvoranu Mihai Cristian	111500	TOMESCU CONSTANTIN	37500
Cj Tulcea		Braila		Sector 6	37500
TOMA CATALIN DUMITRU	200000	FAGADAU DECEBAL	111500	STAMULE TĂNASE	33880
Cj Vrancea		CONSTANTA		Sector 1	

La capitolul împrumuturi, în datele publicate de AEP figurează 31 contribuții.

Împrumuturi peste 50.000 lei

Candidat	Funcția la care candidează	Localitate/Judet	Suma
THUMA HUBERT PETRU STEFAN	Presedinte CJ	CJ Ilfov	446000
CIONCA-ARGHIR IUSTIN MARINEL	Presedinte CJ	CJ Arad	190000
CIUCU CIPRIAN	Primar	Sector 6	150400
IALOMITIANU GHEORGHE	Primar	Brasov	111500
RADU NICOLAE MIHAIU	Primar	Sector 2	115000
BUJDUVEANU STELIAN	Consilier general - Bucuresti	Bucuresti	100000
CĂPRARIU LUCIAN	Primar, Consilier local	Brăila Nouă, Brăila	80000
HAZARIAN CONSTANTIN	Consilier general - Bucuresti	Bucuresti	75000
CARABELEA ANDREI	Primar	Piatra Neamt	50000
POPESCU CORNELIU	Presedinte CJ	Cj Botosani	50000

Top 10 donatii

** in unele cazuri au fost inregistrate mai multe contributii pentru un singur candidat*

Candidat	Funcția la care candidează	Localitate/Judet	Suma
HUZAU MIHAI	Primar	SATU MARE	111500
RADU NICOLAE MIHAIU	Primar	Sector 2	40000
DRAGUSIN VICTOR	Primar	Alexandria	40000
FLUTUR CĂȚĂLIN-MUGUREL	Primar	Botosani	35000
BOLOJAN ILIE-GAVRIL	Presedinte cj	Cj Bihor	30000
BACIU TEODORA	Primar	Roman	22300
DRĂGULIN DANIEL ȘTEFAN	Primar	Calarasi	20000
TEODORESCU ALEXANDRU-GREGOR	Consilier local	Galati	4500

MANEANU FLORIN-ION	Primar	Drobeta Turnu Severin	2500
DARIE TICĂ	Primar și consilier local	Rosia Montana	2356

Top 10 contributori – candidati independenti

Candidat	Funcția	Localitate/Judet	Suma
RAI DORIS-GABRIELA	Primar	BISTRITA	60000
PLOSCARU NICOLETA	Primar și consilier local	CONSTANTA	50000
CÂJU MARIANA	Președinte consiliul județean	CJ BRASOV	50000
SECHELARIU SERGIU	Primar	BACAU	50000
BUCURA DANIEL	Primar general, consilier CGMB	BUCURESTI	49970
PASCU VIOREL	Primar și consilier local	PETRILA	22300
SAS ADĂSCĂLIȚII MARCEL-EMIL	Primar	MARGHITA	22300
MURAD MOHAMMAD	Primar	MANGALIA	22300
MOLDOVEANU ALIN-IOAN	Primar	CÂMPINA	22300
LOTREAN ELENA	Consilier județean	CJ SIBIU	22000

Anexa 1

Limitele maxime ale cheltuielilor care pot fi făcute în campania electorală la nivel central

Nr. crt.	Limitele maxime ale cheltuielilor	Nr. salarii	Nr. liste	Salariul minim	Total
1.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul județean	50	41	2.230	4.571.500
2.	Lista de candidați pentru Consiliul General al Municipiului București	50	1	2.230	111.500
TOTAL		50	42	2.230	4.683.000

Limitele maxime ale cheltuielilor care pot fi făcute în campania electorală

Nr. crt.	Limitele maxime ale cheltuielilor care pot fi făcute în campania electorală	Nr. salarii	Salariul minim	Total
1.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul local al comunei	1	2.230	2.230
2.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul local al orașului	3	2.230	6.690
3.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul local al municipiului	5	2.230	11.150
4.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul local al municipiului reședință de județ	30	2.230	66.900
5.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul de sector al municipiului București	50	2.230	111.500
6.	Pentru fiecare listă de candidați la Consiliul General al Municipiului București	500	2.230	1.115.000
7.	Pentru fiecare listă de candidați la consiliul județean	100	2.230	223.000
8.	Pentru fiecare candidat la funcția de primar al comunei	5	2.230	11.150
9.	Pentru fiecare candidat la funcția de primar al orașului	7	2.230	15.610
10.	Pentru fiecare candidat la funcția de primar al municipiului	10	2.230	22.300
11.	Pentru fiecare candidat la funcția de primar al municipiului reședință de județ	50	2.230	111.500
12.	Pentru fiecare candidat la funcția de primar de sector al municipiului București	100	2.230	223.000
13.	Pentru fiecare candidat la funcția de primar al municipiului București	200	2.230	446.000
14.	Pentru fiecare candidat la funcția de președinte al consiliului județean	200	2.230	446.000

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro